

Geachte raadsleden,

Als er iets is waar u allen van overtuigd bent, is het dat de lokale democratie ertoe doet. U zult ook ervaren dat het echter nog niet zo gemakkelijk is om de lokale democratie ook te versterken. Wat moet je daarvoor doen? Een van de meest voor de hand liggende manieren om daarmee aan de slag te gaan, is de lokale onderzoeksjournalistiek een impuls te geven. Lokale onderzoeksjournalistiek zorgt, net als u als raadsleden doet, voor stevige controle op het bestuur.

Op verschillende plekken in het land hebben gemeenteraden een aanzet gedaan om op lokaal niveau onderzoeksjournalistiek te stimuleren. In Tilburg, Amstelveen, Delft, Arnhem, Leiden, Haarlem, Ede en Hilversum zijn er onafhankelijke mediafondsen opgetuigd. Mediafondsen waarmee lokale onderzoeksjournalistiek wordt waargemaakt. Op lokaal niveau ontbreekt het daar grondig aan: Tilburg is namelijk de enige gemeente in Zeeland, Brabant én Limburg die nu een eigen fonds heeft, verder is het één dorre vlakte.

Journalisten publiceerden met steun van zulke fondsen een verhaal over grote misstanden in een zorgwoning. Ze schreven een verdiepende reeks over fouten bij een bestemmingsplanprocedure. Ze maakten een documentaire over dakloosheid. En ze schreven een serie over het verdwijnen van de bruine kroeg in hun stad.

Er trekt bij de mediafondsen een variëteit aan lokaal, vernieuwend en sterk journalistiek talent voorbij. Journalisten die onderzoek niet schuwen en die graag nieuwe onderzoekstechnieken willen uitproberen. Vaak zijn het freelancers, die bij de krant, het tijdschrift of de omroep waarbij ze publiceren nooit genoeg geld kunnen binnenhalen om hun onderzoek te doen. Het is tenslotte een wetmatigheid dat kranten, tijdschriften en uitgeverijen geen duizenden euro's willen neertellen voor een onderzoek.

De vaste redacteuren pakken die onderzoeken ook niet op: te druk, te groot, te moeilijk. Of: te gewend aan de klassieke verslaggeving, en niet bereid om te innoveren. Het gevolg is dat sommige belangrijke onderzoeken dus blijven liggen, dat machthebbers niet tot verantwoording worden geroepen en dat de lokale journalistiek – hoe belangrijk ook – alleen maar gemeenteraadsverslagjes blijft uittikken, terwijl de lokale journalist óók een verlenging van de tegenmacht zou kunnen zijn. Sterker nog: zou móéten zijn.

Met een mediafonds zijn dat soort praktijken te voorkomen.

Stimuleringsregelingen geven lokale journalisten de kans om eens flink te grasduinen, om Woo-verzoeken te doen, om veel bronnen te spreken. Ik heb er zelf als freelance journalist met vijf jaar ervaring in Tilburg nu een aantal keer gebruik van mogen maken en ik durf te stellen dat meerdere verhalen er niet geweest zouden zijn zonder financiële steun van een lokaal fonds. Ik deed er onderzoek mee naar de kwaliteit van het lokale ov in Brabantse dorpen, naar de interne besluitvorming over een nieuw bedrijventerrein in Tilburg en naar de waarde van de gemeentelijke kunstcollectie.

Die mediafondsen krijgen door de gemeenteraad vaak een budget toegekend (in Tilburg gaat het om 75.000 euro per jaar, al raakt zo'n budget zelden helemaal op) en een onafhankelijk bestuur beslist welke aanvragers budget toegekend krijgen, dus de zelfstandigheid van zulke fondsen is gegarandeerd. Het is de ideale manier om als gemeenteraad iets terug te geven aan burgers, het ambtelijk apparaat scherp te houden, de lokale journalistiek nieuw leven in te blazen én eens flink op te scheppen over hoe goed je bezig bent.

Pas als je je eigen tegenmacht durft te regelen, neem je jezelf als overheidsinstantie voldoende serieus. Ik wil jullie als raadsleden graag uitnodigen om in gesprek te gaan over een eigen mediafonds voor de gemeente, over voor een gezamenlijk mediafonds voor de regio. Dat mag persoonlijk (u treft mijn contactgegevens onderaan deze brief), maar ik kom u in een bijeenkomst ook graag meer uitleggen. Neemt u het in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen in elk geval mee.

Ik hoop van u te horen.
Met hartelijke groet,

5.1.2.e

Freelance onderzoeksjournalist
Oprichter van Woeste Grond

**WOESTE
GROND**

5.1.2.e

5.1.2.e